

درگیری بین مسکو و کی یف، فرصت بزرگ برای همسایگان روسیه

برای اکثر همسایگان روسیه، درگیری بین مسکو و کی یف فرصت های بزرگی را به وجود می آورد. زمان نشان خواهد داد که آنها دقیقاً چگونه از آنها استفاده خواهند کرد. با این حال، همه آنها باید سناریوی تشدید تنش تا سطح درگیری نظامی بین روسیه و ناتو را در نظر داشته باشند. چنین برخوردی می تواند بسیاری از مزایای مورد بحث در بالا را باطل کند.

به گزارش آران نیوز به نقل از خبرآنلاین، «ایوان تیموفیف»، مدیر برنامه بحث و مناظره «کلاب والدای» و رئیس بخش پژوهش های ریاک در مقاله ای با عنوان "بحران اوکراین، ترکیه و اوراسیا: چه کسی برنده است؟" نوشت:

درگیری نظامی بین روسیه و اوکراین منجر به دگرگونی بی سابقه ای در نظم جهانی شده است که در ۳۰ سال گذشته حاکم بوده است. خسارات و خطرات عظیمی برای هر دو کشور به همراه داشته است. احتمال طولانی شدن تنش ها زیاد است. ظاهراً طرفین خود را برای یک نبرد سرنوشت ساز جدید آماده می کنند. نتیجه آن از پیش تعیین نشده است و برای جمع بندی نتایج خیلی زود است. با این حال، ما می توانیم در مورد برخی از پیامدها برای کشورهای خارجی صحبت کنیم. در این بین مسیره های ممکن را برای برخی از کشورهای اوراسیا که در نزدیکی مرزهای روسیه قرار دارند می توان مورد بررسی قرار داد.

به نظر می رسد ترکیه یکی از ذینفعان اصلی درگیری باشد. آنکارا به طرز ماهرانه ای مانور می دهد و از همه سود می برد. دیپلماسی ترکیه با عملیات نظامی روسیه مخالف است، اقدامات روسیه را محکوم می کند و به متحدان ناتو همبستگی نشان می دهد. در روابط با ایالات متحده و سایر متحدان، موقعیت این کشور تقویت شده است. قبل از شروع عملیات، لحظات سخت، نور ناخوشایندی را به ترکیه افکنده بود. خرید تسلیحات از روسیه و تحریم های ایالات متحده و تنش هایی با اتحادیه اروپا بر سر اکتشاف در شرق مدیترانه و نگرش محتاطانه نسبت به نقش ترکیه در سوریه و لیبی و ادعاهای حقوق بشر وجود داشت. در پس زمینه رویدادهای اوکراین، همه این نگرانی ها محو شد. ظاهراً آنکارا به طور فعال در حال تامین تسلیحات اوکراین از جمله پهپاد بیرقادر است. نقش آنها را به سختی می توان به اندازه درگیری قزاقستان با روسیه برچسته خواند، اما در عمل این درگیری موجب گسترش بازار و افزایش فرصت ها برای مجتمع نظامی-صنعتی ترکیه می شود.

همزمان ترکیه روابط سازنده خود را با مسکو حفظ کرده و رجب طیب اردوغان از همراهی با اعمال تحریم ها علیه روسیه امتناع کرده است. شرکت های ترکیه ای در حال آماده شدن برای اشغال طیف وسیعی از جایگاه های خالی پس از خروج شرکت های غربی از بازار روسیه هستند. شرکت هایی در حال ایجاد هستند که به طور مستقیم بر تعامل با همسایه شمالی متمرکز هستند. ترکیه در حال تبدیل شدن به یک مرکز ترافیکی منحصر به فرد است. نقش آن به عنوان یک میانجی اقتصادی در روابط روسیه و غرب به شدت در حال افزایش است. نقش یک واسطه نوید از سودهای کلان دارد. البته برخی از معاملات ماهیت مبهم خواهد داشت و موجب نارضایتی متحدان خواهد شد. با این حال، بعید است که این امر انگیزه کسب و کار را کاهش دهد. در عین حال، ترکیه در روابط مالی با مسکو انعطاف نشان داده است. شرایط کلیدی برای تجارت موفق در شرایط جدید ایجاد شده است. ترکیه کارت های Mir (نسخه روسی ویزا یا مسترکارت) را می پذیرد. به احتمال زیاد تراکنش های مالی دوجانبه و تجارت مشکلی نخواهد داشت.

در عین حال، آنکارا در تلاش است تا نقش میانجی را در حل مناقشه ایفا کند. تاکنون این تلاش ها موفقیت آمیز نبوده است. اما هیچ یک از بازیکنان غربی، علیرغم اینکه برخی به طور رسمی بی طرف هستند (سوئیس، فنلاند، سوئد)، امروز نمی توانند چنین شغلی را بر عهده بگیرد. همچنین بعید به نظر می رسد که کشورهای پس از فروپاشی شوروی نیز با آن کنار بیایند. از سوی دیگر ترکیه دارای وزن سیاسی کافی است، بخشی از جامعه امنیتی غرب است و در عین حال نقش مستقلی نیز ایفا می کند. بحران اوکراین وضعیت آنکارا را تقویت کرده است.

آذربایجان یکی دیگر از بازیکنان برنده است. باکو روابط شراکتی با مسکو دارد، اما تعهدات بیش از حدی ندارد. بحران کنونی تقاضا برای نفت آذربایجان را به شدت افزایش داده است. این کشور درآمد قابل توجهی خواهد داشت. در عین حال، آذربایجان شریک ایالات متحده، بریتانیا، اتحادیه اروپا و سایر بازیگران غربی باقی می ماند. بحران اوکراین همچنین می تواند توجه روسیه را از موضوع قزاقستان منحرف کند. بعید است جمهوری آذربایجان از چنین تغییری سوء استفاده کند، اما هر دو باکو و آنکارا وضعیت را به دقت زیر نظر دارند.

ارمنستان نیز نفع خود را از درگیری دریافت می کند. ده ها هزار روس در حال حرکت به ایروان هستند. ما در میان چیزهای دیگر در مورد تجار فعال و پرشور شاغل در بخش فناوری اطلاعات صحبت می کنیم. ارمنستان با ارائه یک محیط فرهنگی راحت، امکان اقامت طولانی مدت بدون ویزا، روش های نسبتاً راحت برای اخذ مجوز اقامت و در دسترس بودن خدمات مالی، به یک مرکز مناسب برای آنها تبدیل شده است. ایروان به راه حل بهینه برای کارآفرینان کوچک و متوسط تبدیل شده است که برای صادرات خدمات فکری خود تلاش می کنند. این کشور هجوم سرمایه انسانی و به همراه آن یک اثر اقتصادی احتمالی را دریافت می کند. در عین حال، ارمنستان همچنان یک کشور آسیب پذیر است. آشفتگی بیش از حد بین المللی و نوسان قیمت کالاها به نفع آن نیست.

بخشی از جریان مهاجرت از روسیه نیز به گرجستان سرازیر شده است. تفلیس از جنگ تحریم ها فاصله گرفته است و نمی خواهد در بازار روسیه ضرر کند. این کشور به سمت غرب گرایش دارد، اما آشکارا نمی خواهد روابط با مسکو را تشدید کند. منافع کلیدی گرجستان جلوگیری از شروع مجدد درگیری های ارضی با توجه به تحولات اوکراین است. موازنه ضرر و زیان برای گرجستان هنوز مشخص نیست.

قزاقستان همچنین نقش مرکز تجارت روسیه را ایفا می کند. در اینجا نیز هجوم قابل توجه سرمایه انسانی از روسیه امکان پذیر است. قزاقستان بازار بزرگی است. همچنین در اینجا کارهای زیادی برای توسعه زیرساخت های مالی انجام شده است، از جمله ایجاد مرکز مالی بین المللی آستانه. قزاقستان دارای مرز طولانی با فدراسیون روسیه است که فرصت هایی را برای صادرات مجدد کالا به روسیه ایجاد می کند. مقامات این کشور گفته اند که تحریم های غرب را دور نمی زنند. اما آنها ممکن است جایگاه هایی را که شرکت های غربی به دلیل تحریم شرکت ها رها کرده اند، پر کنند. فرصت های زیادی برای عرضه محصولات آنها به روسیه از طریق قزاقستان بدون نقض رژیم های تحریمی باقی مانده است. اجرای ماهرانه آنها به نفع کشور خواهد بود. قزاقستان نیز مانند جمهوری آذربایجان از افزایش قیمت انرژی سود می برد.

ارمنستان، گرجستان و قزاقستان را می توان ذینفعان اصلی مهاجرت از روسیه دانست. در عین حال، مسئله پایداری چنین جریانی همچنان باز است. دولت روسیه دو سیگنال مهم ارسال کرده است. اول این که کشور قصد ندارد با سازماندهی و اقتصاد دستوری به یک کشور سرکوبگر تبدیل شود که در آن جایی برای بازار نباشد. دوم در ایجاد شرایط برای آزادسازی بازار است. پس از شوک روزهای اولیه درگیری، چنین سیگنال هایی می تواند جریان معکوس سرمایه انسانی را به روسیه تشویق کند. دسترسی به خدمات مالی برای معاملات بین المللی همچنان یک چالش است. اما با گذشت زمان این مشکل حل خواهد شد. با ساختن "فرودگاه های جایگزین" در کشورهای همسایه، تجارت ممکن است به

روسیه بازگردد.

ترکمنستان احتمالاً از افزایش قیمت گاز سود قابل ملاحظه ای خواهد برد. در مقابل، قرقیزستان و تاجیکستان ممکن است به دلیل کاهش ورودی حواله از روسیه به دلیل انقباض بازار ضرر کنند. ازبکستان در این زمینه به دلیل مقیاس بزرگتر اقتصاد ثبات بیشتری دارد. جمهوری بلاروس تأثیر تحریم های غرب را تجربه خواهد کرد. تا حدی، آنها با تعمیق روابط تجاری با روسیه جبران خواهند شد. اما به دلیل انقباض بازار روسیه، تأثیر چنین مشارکتی ممکن است کمتر از حد انتظار باشد. علاوه بر این، ساختار روابط بین جمهوری بلاروس و اتحادیه اروپا با روابط مشابه با روسیه متفاوت است.

جمهوری مولداوی یک "بازنده" در این بحران است. این کشور تعداد زیادی پناهنده از اوکراین را پذیرفته است. بروکسل به مولداوی برای همکاری با پناهندگان کمک مالی خواهد کرد. اما بار اجتماعی بر اقتصاد همچنان می تواند قابل توجه باشد. علاوه بر این، مولداوی با افزایش قابل توجه قیمت سوخت مواجه است که به ناچار رشد اقتصادی را نیز تحت تأثیر قرار خواهد داد.

در نهایت باید به دو کشور همسایه دیگر ایران و کره شمالی اشاره کرد. تهران فرصت بی نظیری دارد. خطر کمبود نفت در بازار جهانی ممکن است آمریکا را وادار کند که در موضوع تحریم ها با ایران نرم تر رفتار کند. ایران ممکن است در ابتدا موضع سختی اتخاذ کند و سپس تقاضاهای خود را برای دستیابی به سازشی قابل قبول برای واشنگتن کاهش دهد. سوال بزرگ این است که تا کی آمریکا فشار خود را بر ایران کاهش خواهد داد. با این حال، واقعیت چنین احتمالی غیرقابل انکار است. در مورد کره شمالی، حداقل از این واقعیت سود می برد که ضررها را مخالفان اصلی آن - ایالات متحده، ژاپن، کره جنوبی و غیره متحمل می شوند. ضررهای آنها کشنده نیست و به طور خودکار به سود سهام پیونگ یانگ تبدیل نمی شود. اما غرب اکنون به عنوان یک دشمن بسیار خطرناک تر ظاهر می شود که برای آن به «شور جهانی» اصلی تبدیل شده است. این احتمال وجود دارد که کره شمالی در روابط با روسیه تلاش کند تا به مزایای تاکتیکی دست یابد. برای مثال، فشار غرب ممکن است مسکو را تشویق کند که چشم خود را بر عرضه نفت به همسایه خود، اشتغال کارگران کره ای، هجوم درآمدهای ارزی خارجی، دسترسی به کالاهای تولیدی و غیره ببندد. بعید است روسیه به طور کامل در چنین همکاری هایی مشارکت کند. با این حال، یکی از مشارکت کنندگان در اقدامات محدودکننده شورای امنیت سازمان ملل در برخورد با برنامه موشکی هسته ای پیونگ یانگ است. اما برخی مداراها در سیاست روسیه کاملاً ممکن است. آنها در سیاست چین نیز امکان پذیر هستند.

برای اکثر همسایگان روسیه، درگیری بین مسکو و کی یف فرصت های بزرگی را به وجود می آورد. زمان نشان خواهد داد که آنها دقیقاً چگونه از آنها استفاده خواهند کرد. با این حال، همه آنها باید سناریوی تشدید تنش تا سطح درگیری نظامی بین روسیه و ناتو را در نظر داشته باشند. چنین برخوردی می تواند بسیاری از مزایای مورد بحث در بالا را باطل کند.

منبع: کلاب والدای / ترجمه: ابوالفضل خدائی